

Dubai Şirket Kuruluşu ve Bilinmesi Gerekenler

now it's time to
be global.

Birleşik Arap Emirlikleri ticaret, lojistik, eğlence sektörü açısından Orta Doğu'nun merkezi konumundadır. Birleşik Arap Emirlikleri bulunduğu konum, Körfez İş Birliği Konseyi ülkelerine giriş yolu niteliğindedir. Yüzölçümü ve nüfusunun küçük olması sebebiyle dış ticarette reeksport (yeniden ihracat) yöntemini benimsemiş, tüm dünya ülkeleri için aracı konumuna ulaşmıştır. Ülke ekonomisi IMF verilerine göre, 2021 yılında reel olarak 410 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Kişi başına düşen 42.9 bin ABD doları GSYİH değeri ile dünya ortalamasının yaklaşık 3.5 kat üzerindedir. Ekonominin 2022 yılında yaklaşık %4.2 oranında büyüceği tahmin edilmektedir. Ülkede 1950'lerde petrolün bulunmasından sonra, petrol ve petrol ürünleri en çok gelir getiren ve ihraç edilen bir sektör haline gelmiştir. Petrol İhraç Eden Ülkeler Organizasyonu (OPEC) verilerine göre dünyada en çok rezerve sahip 6. ülke konumunda olan Birleşik Arap Emirlikleri'nin petrol ve petrol ürünleri ihracatının %29'unu oluşturmaktadır.

Birleşik Arap Emirlikleri'nin başlıca ihracat ortakları Suudi Arabistan, Irak, Umman, İran iken ithalat ortakları arasında Çin, Hindistan, Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ve Almanya'dır. Ham petrol, hidrokarbon ürünleri, altın, mücevherat, plastikler, elektrik ve elektronik ürünler, makinalar ve motorlu taşıtlar ihracat kalemlerini; altın (işlenmemiş/yarı-işlenmiş), kıymetli taşlar/mücevherat, makinalar, elektrik ve elektronik ürünler, hava taşıtları, motorlu taşıtlar ve yedek parçaları, petrol ürünleri, plastikler, hazır giyim, demir-çelik ithalat kalemlerini oluşturmaktadır. Ülke piyasasının rekabetçi, fiyata duyarlı ve dışa açık bir pazar olması sebebiyle ülkede neredeyse her ülkeye ait malları bulmak mümkündür.

Birleşik Arap Emirlikleri, iş yapma kolaylığı sıralamasında 16. Sıradadır. 100 üzerinden 80,9'luk bir iş yapma kolaylığı puanına sahiptir ve Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde en kolay iş kurulabilecek ülkedir. ABEDA, AFESD, AMF, CAEU, FAO, G-77, GCC, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICt, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO gibi uluslararası anlaşmalara sahiptir. Türkiye ile BAE arasında ise yalnızca Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması bulunmaktadır.

BAE'ye bağlı emirliklerden birisi olan Dubai, bulunduğu coğrafyada ticaret, finans ve turizm merkezi olma stratejisi izlemektedir. Liman ve serbest ticaret bölgeleri alt yapı olarak gelişmiştir. BAE Hükümeti son dönemde elde ettiği deneyim ve sermaye birikimi sayesinde dış pazarlarda yatırıma yönelmiştir. Hükümet sahip olduğu kamu şirketleri aracılığıyla çeşitli ülkelere telekom ve sanayi şirketleri ile bankalar satın almaktadır.

Birleşik Arap Emirlikleri'nde yabancılar; şirket kurma yoluyla yerleşik olarak ticari faaliyette bulunacağı gibi, şirket kurmadan ve dolayısıyla yerleşik bir varlık tesis etmeksizin de (ticari acenta) ticari faaliyette bulunma imkanına sahiptir. Bu noktada, Emirlikler içinde ya da serbest bölgelerde şirket kurma imkânı bulunmaktadır. Temel fark, serbest bölgede yerel ortağa gerek duyulmamaktadır. Bölge ülkelerini hedef pazar tayin eden üretici/imalatçı uluslararası firmalar, Dubai ya da diğer kuzey emirliklerindeki serbest bölgeleri lojistik/depolama merkezi ve dağıtım üssü olarak değerlendirmektedir.

Dubai’de Şirket Kuruluşu

Dubai, yabancı yatırımcıya sunduğu avantajlar nedeniyle şirket kurmak için oldukça cazip bir konumdur. Bu avantajların başında Birleşik Arap Emirlikleri sınırları içerisindeki şirketlere uygulanan herhangi bir kurumlar vergisi ve gümrük vergisinin olmaması gelmektedir. Ayrıca, kişisel gelirler için gelir vergisi de alınmamaktadır. Ancak Dubai’nin Türkiye ile Çifte Vergilendirme Anlaşması olduğundan dolayı Dubai’de şirket açan Türk vatandaşlarının Türkiye’ye gelir vergisi ödemesi gerekmektedir. Dubai’de şirket kuruluşunun gerçekleşmesi için iki yetkili makam vardır. Bunlar:

- Dubai anakara “mainland” şirketleri ve
- 20’den fazla serbest ticaret bölgesinde bulunan “free zone” şirketleridir.

Mainland ve Free Zone şirketleri işletme ve ticari faaliyet alanlarına göre farklı avantajlar sunmaktadır. Eğer Dubai anakarasında iş kurmak ve şirket açmak isteniyorsa, şirketi **Dubai Economic Development (DED)**’a tescil ettirmek gerekmektedir. Dubai’de şirket kurulumu için **DED’e** yapılacak olan başvuruda aşağıdaki adımların takip edilmesi gerekmektedir:

- İşletme aktivitesinin seçimi,
 - Şirketinizin hukuki yapısının seçimi,
 - Ticari unvanın seçimi,
 - İlk onay başvurusunun yapılması,
 - Şirket ana sözleşmesinin ya da yerel hizmet temsilcilik sözleşmesinin hazırlanması,
 - İşletme lokasyonunun belirlenmesi,
 - Gerekli onayların alınması,
 - Lisansın teslim alınması.
- Dubai’de şirket online da kurulabilmektedir. Dubai’de online şirket kurabilmek için, yatırımcıların birleşik bir çevrimiçi platform aracılığıyla 15 dakika içinde Dubai’de işlerini kurmalarını sağlayan Basher platformuna kaydolmaları gerekmektedir. Dubai’de anakarada iş kurmanın maliyeti en az 23.000 AED olurken; serbest bölge işi kurmanın maliyeti şirket başına 50.000 AED ve hissedar başına 10.000 AED olmaktadır. Dubai’de bir şirket şubesi kurmak ortalama 25.000 AED olmaktadır. Ancak Dubai’de şirket kurmadan önce bir banka hesabı açılması önerilmektedir. Çünkü Dubai’de bankalar belirli avantajları ve dezavantajları beraberinde getirmektedir.

1. İşletme Aktivitesinin Seçimi

Seçilecek olan işletme aktivitesi şirket hukuki yapısının ve lisans tipinin belirlenmesinde önemli rol oynadığı için başlangıç olarak öncelikle belirlenmelidir. Dubai’de 2100’den fazla işletme aktivitesi mevcuttur ve bunlar kendi içerisinde sınıflara ayrılmaktadır. Lisanslar genel anlamda; sanayi lisansı, ticaret lisansı ve hizmet/mesleki lisans olarak 3 kategoride sınıflandırılmaktadır. Sanayi, ticaret ve hizmet lisans grupları tek bir şirket tüzel kişiliği çatısı altında toplanabilir ancak tek bir lisans altında **toplanamaz**. Buna örnek olarak, Sanayi ve Turizm LTD.ŞTİ verilebilir. Böyle bir durumda, her bir lisansa ayrı ayrı başvuru yapılması gerekmektedir.

Dubai mevzuatına göre, işletme aktiviteleri içerisinde en büyük ve kapsamlı olan sınıf sanayi lisansıdır. Sonrasında ise sırasıyla ticaret lisansı ve hizmet/mesleki lisans gelir. Örneğin, işletme

seçiminde hem ticaret hem de hizmet/mesleki aktiviteler varsa, ticaret lisansı daha büyük ve geniş kapsamda olduğu için işletmenin lisans türü ticaret lisansı olacaktır.

2. İşletmenin Hukuki Yapısının Seçimi

- İşletme Türü (Business Type),
- İşletme Aktiviteleri (Business Activity),
- Ortakların sayısını ve uyruklarını dikkate alarak karar verilmesi önemlidir.

Ayrıca, Dubai'deki şirketler çeşitli hukuki yapılar ile kurulabilmektedir. Seçilen işletme aktivitelerine göre tüm hukuki yapılar işletmeye uygun olmayabilir.

Aşağıdaki bölümde yabancı yatırımcı olarak Türk Vatandaşlarının Dubai'de kurabileceği ve en çok tercih edilen hukuki yapılar belirtilmiştir:

Hukuki Yapılar

- **Şahıs İşletmesi (Sole Proprietorship)**

Şahıs İşletmesi, bir gerçek kişinin sahipliğinde olan işletme türüdür. Bu kişi %100 tüm işletmenin tek başına idare eder. Kar ve zarar tamamen bu kişiye aittir. Sanayi veya Ticaret lisanslı şahıs işletmeleri sadece BAE vatandaşları veya GCC (körfez ülkeleri) vatandaşları tarafından kurulabilir. **Türk vatandaşları** ise mesleki lisansı ile şahıs işletmesi kurabilir. Ancak oturum, vize ve çalışma izinleri konuları için bir BAE vatandaşı ile Yerel Hizmet Temsilcilik Sözleşmesi (Local Service Agent Agreement) imzalamak zorundadırlar.

- **Civil Company**

Civil Company, mesleki tanınırlığı olan alanlarda kurulan bir iş ve ticari ortaklıktır. Bu gruba örnek olarak; doktorlar, avukatlar vb. gösterilebilir. Türk vatandaşları yalnızca mesleki lisans ve aktiviteleri ile Dubai'de Civil Company kurabilirler. Ancak, oturum, vize ve çalışma izinleri konuları için bir BAE vatandaşı ile Yerel Hizmet Temsilcilik Sözleşmesi (Local Service Agent Agreement) imzalamak zorundadırlar.

***NOT:** Türkiye'de kurulmuş bir şirkette, aynı mesleki alanda bulunması şartıyla, Dubai'deki Civil Company'de hissedar olarak bulunabilir. Eğer aynı türdeki mesleki hissedarlar %100 civil şirketin sahibi iseler, bu Civil Company danışmanlık lisansı alabilir.*

- **Limited Şirketi (Limited Liability Company)**

Ortaklık ve kurumsal yapıyı birlikte bulunduran bir işletme türüdür. Dubai'de en çok kullanılan şirket türü olan LLC şirketler 2-50 ortak ile kurulabilir. Ortaklardan her biri yalnızca hissesi oranınca sorumludur. LLC şirketler sanayi, ticaret veya hizmet/mesleki lisanslar ile kurulabilir. Türk vatandaşları için LLC şirketlerde en az %51 BAE vatandaşı ortak bulundurma zorunluluğu vardır. Ancak, şirket ana sözleşmesinde kar-zarar dağılımı kanuni sınırları aşmamak kaydıyla ortakların isteği şekilde olabilir.

LLC şirketin her türlü idaresinin bizzat yabancı yatırımcının kontrolündedir. Bu yapıda "yerli ortak bulundurma zorunluğu" olsa da, bu şirket tamamen yabancı yatırımcının yetki ve tasarrufu altındadır. Yatırımcılara kolaylık sağlayan diğer bir husus ise, şirket ana sermayesinin devlet veya özel

bankalara yatırma zorunluluğunun olmamasıdır. Sadece belge üzerinde belirtilen şirket ana sermayesi, asgari olarak diğer Emirliklerde AED 150,000, Dubai’de ise AED 300,000’dir. Dubai’de limited şirket kurabilmek için; şirketin Ekonomik Kalkınma Departmanına tanıtılması, Şirket Kuruluş Sözleşmesinin hazırlanıp notere onaylatılması, şirket belgelerinin ve işletme lisansı başvuru formunun Ekonomik Kalkınma Departmanına gönderilmesi ve Dubai Ticaret Siciline kaydolması gerekmektedir.

- **Profesyonel Şirket**

Dubai profesyonel şirket; 2 ve daha fazla kişi tarafından kurulabilen, kurucularına şirketin tamamına sahip olabilme avantajı tanıyan ve danışmanlık, hukuk, muhasebe, doktorluk gibi alanlarda yetenekli profesyoneller tarafından açılabilen şirket türüdür. Dubai’de profesyonel şirket kurulurken ortaklardan hepsinin başka ülke vatandaşı olması durumunda, bir Yerel Hizmet Aracısının (LSA) şirket lisansını desteklemesi gerekmektedir. Dubai profesyonel şirket Yerel Hizmet Aracısının görevi; Göç Bakanlığı, Ekonomik Kalkınma Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı gibi bakanlıklarla olan ilişkileri desteklemektir. Dubai’de profesyonel şirket kurmak için; firmanın ticari faaliyeti ile tutarlı ve orantılı bir şirket ismi bulunması, şirketin Ekonomik Kalkınma Departmanına tanıtılması, Sivil Lisans Anlaşması imzalanması, Yerel Hizmet Aracı ile Servis Anlaşması yapılması, şirket belgelerinin Ekonomik Kalkınma Departmanına gönderilmesi ve Dubai Ticaret Siciline kaydolması gerekmektedir.

- **Free Zone Şirketi**

Dubai’de serbest bölge, girişimcinin KDV’den muaf tutulduğu bir şirket türüdür. Dubai’de serbest bölge şirketinin işletme giderleri girişimciler için asgari düzeyde olmaktadır ve ofis alanı, olanaklar ve kamu hizmetlerinin kullanımı için yapılan tüm ödemeler yıllık olarak peşin ödenmektedir. Dubai’de serbest bölge işi kurmak; vergi muafiyeti, dosyalama denetim raporundan muafiyet, %100 kar transferi kolaylığı, kolay mülkiyet devri ve uluslararası kalite depolarının mevcudiyetinden dolayı tercih edilmektedir. Dubai’de serbest bölge işi kurmak için; tüzel kişiliğin belirlenmesi, şirket adının belirlenmesi, işletme lisansına başvurulması, ofis alanı seçilmesi, ön onay alınması, işletmenin kaydedilmesi ve lisansının alınması gerekmektedir.

- **Şube Açma**

Türkiye’de kurulu bulunan şirketler Dubai’de şube açabilir. Bu şube ile ancak ana şirketin tüm ya da bir kısım aktivitelerinde Dubai’de faaliyette bulunabilir. Tüm hizmet/mesleki lisans ve aktiviteler şube kurulumuna imkân tanımaktadır. Ancak faaliyet alanı sanayi ya da ticaret ise, şube kurulumu şirketiniz için uygun olmayabilir. Çünkü sanayi ve ticaret aktiviteleri DED tarafından sınırlandırılmıştır. Ayrıca, her şube kuruluşunda Ekonomi Bakanlığı’nın ilgili dairesinden onay almak gerekmektedir. Türk şirketlerin Dubai şube açılımı için bir BAE vatandaşı ile de Yerel Hizmet Sözleşmesi imzalaması zorunludur.

NOT: Dubai’de offshore şirketler için ofis kiralama gibi gereksinimler bulunmamaktadır. Ancak kuruluşun yönetimi sağlayacak bir acenteye kaydolması gerekmektedir. Bir offshore şirketin Birleşik Arap Emirlikleri’nde herhangi bir ticari faaliyet yürütmesine izin verilmemektedir. Ancak offshore şirketlerin BAE’deki anakara şirketlerinde hisseleri olabilir ve JAFZA kurallarına göre kurulan offshore şirketlerin Dubai’nin önceden tanımlanmış bazı bölgelerinde gayrimenkul sahibi olmalarına izin verilir.

Dubai’de Vergilendirme

Kurumlar Vergisi: Birleşik Arap Emirlikleri, 1 Haziran 2023 tarihi ve sonrasında başlayan mali yıllar için geçerli olmak üzere, federal düzeyde kurumlar vergisi uygulamasını başlatacaktır. Standart olan %9 kurumlar vergisi oranının yanında, küçük işletmeleri ve yeni girişimleri desteklemek amacıyla, vergilendirilebilir geliri 375.000 BAE Dirhemi ’ne kadar olan işletmeler için %0 oranında uygulanacaktır.

26 Temmuz 2021 tarihinde BAE Maliye Bakanlığı resmi bir açıklama yayınlayarak, OECD’nin Matrah Aşındırması ve Kar Aktarımı (Base Erosion and Profit Shifting-BEPS) projesi kapsamında sunulan küresel asgari kurumlar vergisi uygulamasına desteğini bildirmişti. BAE, ülke çapında kurumlar vergisi uygulamasını hayata geçirerek, belirli kriterleri taşıyan büyük hacimli çok uluslu işletmeler gruplarına farklı oranlarda vergi uygulamasına yapmış olduğu destek için bir temel oluşturmayı amaçlamıştır.

Buna göre, kurumlar vergisi oranları aşağıdaki gibidir:

	Kurumlar Vergisi Oranı
Vergilendirilebilir gelir 375,000 BAE Dirhemi’ne kadar ise	0%
Vergilendirilebilir gelir 375,000 BAE Dirhemi’ni aşan aşılıyor ise	9%

Serbest bölgelerde bulunan işletmeler BAE kurumlar vergisine tabi olacak ve kurumlar vergisi beyanında bulunmaları gerekecektir. Bununla birlikte, şu anda tüm düzenleyici gerekliliklere uyan ve serbest bölge dışında iş yapmayan serbest bölge işletmeleri, kendilerine sağlanan kurumlar vergisi teşviklerinden yararlanmaya devam edeceklerdir.

Gelir vergisi ve katma değer vergisi oranı ise %5’tir. Dubai’de minimum 250 AED değerinde harcama yapıldığı takdirde vergi muafiyeti talebinde bulunmak mümkündür. Ancak KDV iadesi yalnızca Birleşik Arap Emirlikleri’nde kaldığı süre zarfında satın alınan veya ihraç edilen mallar içindir. Dubai’de kurulan şirketlerden yalnızca yabancı petrol şirketleri ve yabancı bankaların şubeleri %55’e kadar KDV uygulanmasına tabi tutulmaktadır. Dubai’de kurulan şirketler; tüketim mallarının ithalatı, üretimi veya stoklanmasını yapmaları durumunda tüketim vergisine tabi tutulmaktadır. Dubai vergi cenneti olmakla beraber birçok yabancı yatırımcıyı da ülkesine çekmektedir.

Vize Durumu

Dubai Vatandaşlık ve İkamet Bölümü Ofisi, Birleşik Arap Emirlikleri vize yönetmeliğine göre Türkiye Cumhuriyeti Umuma mahsus **Bordo Pasaportuna** sahip kişilerin Dubai seyahatlerinden önce Dubai vizesi almaları gerekmektedir. Bu nedenle Dubai ülkesine gidecek olan Türk vatandaşların eğer Bordo Pasaportları var ise vize almaları **şart olmaktadır**.

Diğer pasaportlara sahip vatandaşlar ise **vize almadan** Dubai’ye gidebilmektedirler. Bu kişiler 90 gün boyunca Dubai’de kalabilmektedir.

Dubai vizesi elektronik vizedir. Bu nedenle Birleşik Arap Emirlikleri Ankara Büyükelçiliği ve İstanbul Başkonsolosluğu vize hizmeti vermemektedir. Elektronik vize başvuru işlemleri sadece Dubai tarafından yetkilendirilmiş seyahat acenteleri aracılığı ile gerçekleştirilmektedir.

Birleşik Arap Emirlikleri Potansiyel İhracat İncelemesi

E-ticaret ve e-ihracat son yıllarda sözle görülür bir gelişme kaydetmiştir. BAE’de sosyal medya ve online pazar yeri kullanım oranı neredeyse %99 seviyesine ulaşmıştır. E-ticarete en popüler ürün kategorilerini elektronik ve moda oluştururken, bu kategorilerde en popüler pazaryerleri ise Amazon.ae, Noon.com ve Namshi.com olarak sıralanabilir. Birleşik Arap Emirlikleri’nde e-ihracat ve e-ticaret dışında geleneksel ekonomik göstergeler de iyi durumdadır. BAE’ye ithalat genellikle %5 gümrük vergisi bedeli ile gerçekleşmektedir. Gümrük bedelleri, ürünün CIF bedeli ¹ üzerinden hesaplanmakta ve tahsil edilmektedir. Belirli gıda ürünleri, yaş meyve-sebze ve canlı hayvan ithalatı gümrük vergisinden muaf tutulmaktadır. Buna karşılık alkol içeren ürünlerden %50, tütün ürünlerinden de %100 gümrük vergisi alınmaktadır. Körfez Arap Ülkeleri İş birliği Konseyi ülkeleri, Büyük Arap Serbest Ticaret Alanı ülkeleri, İzlanda, Lihtenştayn, Norveç, Singapur ve İsviçre ülkelerinden yapılan ithalat işlemlerinde vergi uygulanmamaktadır.

Türkiye’den direkt olarak Birleşik Arap Emirlikleri ülkelerine gönderim yapılmaktadır. Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi (ETGB) düzenleme yetkisi olan PTT, DHL ve UPS gibi kargo firmaları aracılığı ile gönderiler Türkiye’den sorunsuz bir şekilde gönderilmektedir. Birleşik Arap Emirlikleri’nde e-ihracat gümrük prosedürleri, Türkiye’ de olduğu kadar sıkı değildir.

BAE’nin dünyadan en çok ithal ettiği ürünlere bakıldığında aşağıdaki ürün grupları ortaya çıkmaktadır:

HS Kodu	Ürün Etiketleri	2019	2020	2021
Toplam	Tüm Ürünler	267.937.296	246.961.071	210.746.748
851712	Cep Telefonları	18.219.621	16.443.277	14.339.102
711319	Gümüş Dışındaki Değerli Metallerden Mücevherat Eşyası	14.800.555	6.029.660	8.828.779
710812	Altın (Parasal Amaçlı Olmayan)	31.330.870	36.970.621	7.845.103
710231	Endüstriyel Olmayan Elmaslar (İşlenmemiş)	6.093.871	5.354.441	5.089.861
710813	İşlenmiş Altın	802.742	274.743	5.011.967
271012	Hafif Yağlar ve Müstahzarları	11.422.584	15.147.992	4.942.883
271019	Diğer Yağlar ve Müstahzarlar (Hafif Olmayan)	1.006.655	1.026.516	4.448.764
710239	Sanayide Kullanılmayan Elmaslar	4.651.581	2.954.351	3.920.664
847130	Otomatik Bilgi İşlem Makineleri	3.134.123	4.074.236	3.789.888
870324	Motorlu Taşıtlar: Kivılcım Ateşlemeli	6.404.617	4.392.784	3.397.947

Kaynak: Trademap.org

Birim: Bin ABD Doları

BAE’nin ithalat oranları yıl bazında azalış eğilimi göstermektedir. En çok ithal edilen ürün grupları ise mücevherat eşyaları, metaller ve genel anlamda makinelerdir. İthalatında başlıca ticaret ortaklarını

¹ CIF teslim şekli, uluslararası ticarete sıklıkla kullanılan teslim şekillerinden biri olup en basit tanımıyla; eşya bedeli + sigorta ücreti+ navlun ücretini içerir.

ise Çin, ABD, Hindistan ve Almanya oluşturmaktadır. BAE (özellikle Dubai) re-export² merkezidir. Yılda yaklaşık 100 milyar ABD Doları değerinde komşu ve çevre ülkelere re-export işlemi yapılmaktadır. Re-export edilen başlıca ürünler telefon cihazları, elmas, mücevherat, yolcu ve eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar ile bunların aksam ve parçaları, kozmetik ve temizlik ürünleri ile hazır giyim ve ayakkabıdır. İran, Suudi Arabistan, Irak, Hindistan ve Hong Kong başta olmak üzere, çevre ülkeler (Kuveyt, Bahreyn, Mısır, Afganistan, Pakistan, Singapur) re-export yapılan pazarlardır.

BAE Gümrük İdaresi, alkol ve domuz ürünlerine kısıtlama getirmektedir. Birleşik Arap Emirlikleri'nde yasaklı ürünler ya da BAE'ye ithal edilemeyen ürünler aşağıda verilmiştir:

- Narkotik maddeler
- Boykot edilen ülkelere ithal ürünler
- İsrail menşeli ürünler
- Kumar araçları ve makineleri
- Üç katmanlı balık ağları
- Gravürler, baskılar, taşbaskılar, heykeller ve heykeller
- Kullanılmış, yenilenmiş ve işlemeli lastikler
- Radyoaktif maddeler
- İslami değerlere muhalif tablolar, fotoğraflar, sanat eserleri, kitaplar
- Sahte para birimi
- Pişmiş ve ev yapımı yiyecekler
- Korsan içerikler
- Egzotik, korunan ve nesli tükenmekte olan hayvanlar ve belirli köpek türleri
- Ateşli silahlar ve patlayıcılar
- Bitkiler ve tohumlar

Türkiye – BAE ticari ilişkisine bakıldığında ise Türkiye'nin en çok ihraç ettiği ürün grupları yine işlenmiş/işlenmemiş mücevherat eşyaları, dokunmuş halılar, mobilyalar ve demir veya çelikten çubuklardır. Türkiye – BAE ihracat değerleri diğer ticaret yapılan ülkelere nispeten düşüktür. Ancak 2021 Kasım ayında iki ülke arasında imzalanan 10 anlaşma sayesinde ikili ticaret artış göstermiştir. Yapılan anlaşmalarla beraber **enerji, petrokimya, teknoloji, ulaşım, altyapı, sağlık, finansal hizmetler, gıda ve tarım** gibi çeşitli alanlarda iş birliği fırsatları ortaya çıkmıştır. Böylece 2021 yılı sonunda Türkiye'nin BAE ihracatı yaklaşık %94 oranında artış sağlayarak 5.5 milyar ABD Doları değerine ulaşmıştır.

Türkiye'nin Birleşik Arap Emirlikleri'ne olan ihracatında sektörel bazda en çok ihracat gerçekleştiren sektörler ise şu şekildedir:

- Mücevher: 1,2 milyar ABD Doları
- Kimyevi maddeler: 201 milyon ABD Doları
- Hazır giyim: 185 milyon ABD Doları

Dubai'ye özel olarak bakıldığında ise daha çok tarım ve gıda ürünleri öne çıkmaktadır. Türkiye'den Dubai'ye en çok ihraç edilen ürünler şu şekildedir:

² Antrepo ticareti olarak da adlandırılan yeniden ihracat, bir ülkenin daha önce ithal ettiği malları değiştirmeden ihraç ettiği bir uluslararası ticaret şeklidir.

- Taze veya soğutulmuş su ürünleri (levrek, alabalık, çipura gibi)
- Değerli taşlar
- Elektrikli ev aletleri
- Tekstil
- İncir, hurma
- Meyve ve sebze
- Hayvansal ürünler
- Türk kahvesi
- Canlı hayvan
- Helal kozmetik ürünler
- Altın, alüminyum
- Ham petrol, doğal gaz, rafine edilmiş petrol
- Mineral ve kimyasallar
- Helikopter, uçaklar, uzay araçları
- İşlenmiş ve inşaata elverişli olan taşlar
- Dokunmuş halılar
- Mobilyalar ve mobilya parçaları
- Alaşımsız çelikten profiller ya da demir
- Dağıtım tabloları, konsollar, elektrik kontrol, panolar

Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) verilerine göre, ülkenin en fazla ithalat yaptığı sektör olan değerli taşlar ve metaller, aynı zamanda Türkiye'nin BAE'ye 2021 yılında yaptığı 5,49 milyon dolarlık ihracatın %58'ini oluşturan en önemli sektördür. Fakat Türkiye BAE'ye ihraç ettiğinin yaklaşık 2,2 katını aynı sektörde geri almaktadır.

BAE'nin en fazla ithalat yaptığı diğer iki sektör olan elektrikli cihazlar ve makineler (mekanik cihazlar), Türkiye'den yapılan ihracatta da değerli taşlardan sonraki en önemli sektörlerdendir. BAE'nin dışarıdan alım yaptığı ve Türkiye'nin BAE'ye hammadde sağladığı sektörlerin birebir örtüşmesi, BAE ile olan ekonomik ilişkimizdeki arz-talep uyumuna işaret etmektedir.

Türkiye'nin 2021 yılında BAE'den yaptığı 2,44 milyar dolarlık ithalattaki temel sektörler değerli taşlar, mineral yakıt ve yağlar, alüminyum ve plastik ürünlerdir. Toplamda 7,9 milyar dolarlık hacme sahip olan BAE-Türkiye karşılıklı ticaretinde Türkiye'nin BAE'den yaptığı ithalat son 5 yılda yıllık ortalama-%15 azalmış ve ihracatta yıllık ortalama-%9,7'lik bir gerileme olmuştur.

Azalış eğiliminde olan BAE ihracatımızı artırmada, dünyada en çok ihracat yaptığımız ikinci sektör olan ve BAE ihracatımızda son 5 yılda yıllık ortalama %5 büyüyen makine (mekanik cihazlar) sektörü potansiyel sahibidir. Ek olarak, BAE'nin Vizyon 2021'de belirttiği üzere, altyapısını geliştirmek için planladığı havaalanını genişletme, metro hattı ve demiryolu yapımı projeleri mal gereksinimi yaratacağından Türkiye'nin güçlü olduğu yapı malzemeleri, makine parçaları ve demir ihracatı için fırsatlar doğurmaktadır.

3

³ <https://www.kolayihracat.gov.tr/ulkeler/birlesik-arap-emirlikleri> kaynağından alıntılanmıştır.

TEŞEKKÜRLER

*Bilgiyi tecrübeyle
güce dönüştürüyoruz.*

www.sistemglobal.com.tr • info@sistemglobal.com.tr

Ankara • İstanbul • Gaziantep • İzmir • Adana • Bursa • Antalya • Kayseri • Samsun

London • Berlin • Singapore • Brussels